

Posudek na diplomovou práci

Petr Bruna, Odpor Rakušanů proti jaderné elektrárně Temelín. Analýza rakouského protijaderného konsensu, IMS FSV UK, Praha 2011, 97 s.

Petr Bruna si jako téma své diplomové práce zvolil problematiku z oblasti nejnovějších česko-rakouských vztahů - sleduje česko-rakouský spor na přelomu 20. a 21. století v souvislosti s uvedením do provozu Jaderné elektrárny Temelín. Zaměřuje se přitom téměř výlučně na rakouskou stranu, resp. na rakouskou diskusi. Autor tuto perspektivu zdůvodňuje tou skutečností, že tento česko-rakouský bilaterální spor není pochopitelný bez zohlednění souvislostí (téměř) jednoznačného odmítání jaderné energie v rakouské společnosti - jak píše, setkaly se „v případě sporu okolo JE Temelín... dva odlišné myšlenkové světy.“ (s. 11). Právě analýze „rakouského myšlenkového světa“ je věnována Brunova práce, jak ostatně naznačuje i její podtitul. Bruna přitom vychází z existence většinového rakouského protijaderného diskursu, který byl navíc v případě JE Temelín dynamizován „specifickými činiteli“ (s. 10) ve vztahu k českému sousedu. Jejich analýza je poté hlavním tématem Brunova výzkumu.

Po teoretickém úvodu, v němž shrnuje svá studia konceptů politické kultury, kultury vzpomínání, dějin techniky či dějin mentalit a po faktografickém představení problému (kap. *Jaderná energie a Jaderná elektrárna Temelín*), se Bruna zaměřuje na několik rovin, podstatných pro rakouské vnímání jaderné energie a JE Temelín zvláště. V jednotlivých kapitolách tak zkoumá vývoj rakouského postoje k jaderné energetice (kap. *Historická dimenze*), vliv rakouských (proti)českých stereotypů (kap. *Dimenze předsudků*) i otázky podílu struktur vnitřní i zahraniční politiky a rakouské „mediální krajiny“ (kap. *Stranickopolitická dimenze, Mezinárodní dimenze, Federální dimenze, Mediální dimenze*). Celá práce je uzavřena shrnujícím závěrem.

Brunova práce má nepochybně řadu kladných stránek. V první řadě je nutné vyzdvihnout autorův přístup, snažící se pochopit a představit zcela nedávnou událost jako výsledek působení řady okolností. Brunovi se přitom daří identifikovat ty okolnosti („dimenze“ v jeho pojetí), které zásadním způsobem určovaly podobu i intenzitu rakouské diskuse o Temelínu, a které nebyly v českém prostředí téměř vůbec známy a vnímány. Protože se jednalo o okolnosti jak rázu historického, tak i o strukturální podmínky, v nichž je v Rakousku uskutečňována politika, musel se Bruna vyrovnat jak s dějepisnou literaturou, tak i s literaturou politologickou. Jeho vývody přitom ukazují, že v obou případech zná stěžejní tituly jak české, tak především rakouské provenience a dokáže se orientovat v obou oblastech. Pozitivně hodnotím i autorovu snahu o teoretické zasazení své práce, jeho vyrovnání se koncepty politické kultury či dějin mentalit i jeho snahu tyto koncepty ve svých analýzách zohlednit.

Výše představený obsah práce však zároveň ukazuje, že autor si položil dosti náročný způsob zpracování tématu. Jakkoli na řadě míst dokáže svému programu dostát, nepřekvapí, že v práci nalezneme i místa, která by si zasluhovala ještě větší péči. Možná, že jedním z problémů je i Brunův poněkud komplikovaný styl vyjadřování, hraničící někdy

s nesrozumitelností (to platí především pro metodologickou kapitolu, v níž by bylo možné, dle mého názoru, vyjádřit hlavní myšlenky přece jenom srozumitelněji). Nepříjemně působí i některé jazykové chyby či nesrozumitelná místa (s. 27 konec druhého odstavce, s. 32: „podíleli (sic!) skupiny“, s. 57 první řádek, s. 77 poslední věta prvního odstavce, s. 77: „Důvodů o rakouském protijaderném aktivismu...“...). Je však nutné zdůraznit, že ve srovnání s verzemi, které jsem měl jako vedoucí práce v průběhu jejího zpracování k dispozici, se autorovi podařilo řadu problematických odstranit.

To samé se týká i struktury práce, resp. obsahu jednotlivých kapitol, v nichž se Brunovi většinou daří logicky argumentovat a vyhýbat se opakování. O to více rušivě však působí kapitola věnovaná „mezinárodní dimenzi“, v níž autor v podkapitolách 6.2. a 6.4. v podstatě pouze opakuje již jednou řečené. Obecně kapitolu 6 hodnotím jako nejslabší z celé práce, jakkoli právě „mezinárodní dimenze“, resp. vstup České republiky do EU hrál v celé diskusi významnou roli.

Dopracování, a to, jak již bylo naznačeno, především stylistické, by si vyžadoval i závěr práce. Poněkud banálně působí i poslední věta práce, pokoušející se o jakési „prognózuování budoucnosti“ (autor se domnívá, že „protijaderná kultura Rakušanů bude... pacifikována“ a že se „ve skutečnosti... nic převratného dít nebude), což dle mého názoru nepatří do kompetencí dějepisné ani politologické studie.

Pro diskusi nad prací v rámci její obhajoby navrhuji, aby se Bruna zaměřil znovu na mezinárodní dimenzi celého sporu, resp. na evropský kontext diskuse o jaderné energetice a česko-rakouského sporu o JE Temelín zvláště.

Přes tyto dílčí výhrady bych však rád znovu zdůraznil, že Bruna velice promyšleně a s potřebnou dávkou kritičnosti zpracoval stále aktuální (viz např. vyjádření J. Pühringera z června tohoto roku) téma česko-rakouských vztahů. Jeho práce působí jako celek přesvědčivě, jeho závěry, zdůrazňující mnohohrstevnost rakouského vnímání problematiky, jsou podložené a pro české publikum v řadě ohledů objevené. Z těchto důvodů navrhuji (v závislosti na výsledku ústní obhajoby práce), celkovou známku **výborně až velmi dobře**.

Ota Konrád

Tachlovice, 12.6.2011